

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

§. II. An Regulares uti poßint privilegiis per Tridentinum revocatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

propo-
nicur.

illud habere à Principe illius loci, qui legem tulit? ut si ab Episcopo hujus territorii sit impositum jejunium, aut dies festus indictus, aut abstinencia à carnibus, vel consuetudine sint hæc introducta, an uti possis privilegio absolute à Pontifice concessio non jejunandi, non abstinendi à carnibus, dubium est apud Authores, &c. Aliqui negant: quia Pontifex concedendo illud privilegium, non censetur velle legibus municipalibus derogare; quia eas ignorare præsumitur. Palau. num. 3. Bonacin. num. 3. & 4. Sed hoc verum est, quando materia non est de rebus, quæ sub jure communi soleant cadere frequenter. Secus si sit de illis, ut in exemplis adductis: quia Superior, vel Episcopus illius loci imponendo jejunium, vel abstinenciam à carnibus, non intendit graviolem obligationem imponere, quam imponat jus commune: & consequenter virtualiter vult, ut quotiescumque aliquis in jure communi, vel in jejunio Ecclesiastico dispensationem habet, censeatur ad illud speciale jejunium dispensationem habere. Sic Salas de legib. disp. 17. sect. 10. num. 56. cujus opinionem ideo amplexari sumus; quia videtur durum, & difficile asserere, eum qui à Pontifice habet dispensationem, vel privilegium nunquam jejunandi, nunquam à carnibus abstinendi, etiam in Quadragesima, etiam in Vigiliis, etiam in Feriis sextis; teneatur jejunare, aut à carnibus abstinere diebus, quibus in suo loco, vel consuetudo, vel Episcopi præceptum introducere obligationem jejunii, vel

abstinenciam à carnibus; cum illorum observantia sit gravior, sacratior, & urgentior, utpote ab Apostolis accepta, quam alia quæcumque introducta.

§. II.

An Regularis uti possint privilegia per Tridentinum revocatis.

130. **H**Æc est gravissima difficultas, multum inter Authores agitata. Et quia ad praxim multum necessaria sunt, quæ dicemus, libuit ex professo illam examinare. Porro non loquimur in præfenti de omnibus privilegiis, quæ sunt cõtra decreta Tridentini, (cum, ut diximus num. 50. non omnia, quæ sunt hujusmodi, sint per illud revocata;) sed de illis privilegiis, quibus resistit Tridentinum, per clausulam revocatoriam illorum, dicendo: Non obstantibus quibuscumque privilegiis, & similibus verbis, cujus plura exempla affert Joannes à Cruce, de statu Religioso lib. 2. cap. 3. dub. 6. Talis autem derogatio privilegiorum aliquando ponitur in fine capituli, vel decreti, ut patet sess. 5. cap. 2. & sess. 23. cap. 12. & aliis locis. Aliquando ponitur in fine sessionis, in qua multa capita, seu decreta comprehenduntur, ut patet ex sess. 25. de Regular. cap. 22. De istis ergo sic revocatis per Tridentinum loquimur: an modò vim habeant, ita ut illis possint uti Regularis vel in foro externo, vel in foro conscientie? § Et quidem, si loquamur de pri-

Quid certum sit in hac difficultate, & quid dubium.

privilegiis extra Tridentinum, sive à jure Communi, sive ab aliis Conciliis Generalibus revocatis, omnes fere Authores affirmant in suo robore persistere, sive quia Tridentinum revocando aliqua, etiam jam ante illud revocata, cetera tacite confirmare videtur; sive quia plures dantur Bullæ Pontificiæ, quæ omnia privilegia Regularibus concessa confirmant; dummodo Tridentino non sint contraria, quorum aliquas in præfenti adducemus, & clausula illa, dummodo Tridentino non sint contraria, ut jam diximus *num. 50.* intelligenda est de illis privilegiis dumtaxat, quæ per Tridentinum revocantur per clausulam *non obstantibus*; non vero de aliis, quæ licet contraria sint ejus decretis, per illud modo dicto non revocantur. De istis ergo, quibus Tridentinum resistit per clausulam *non obstantibus*, loquimur in præfenti

Senten- 131. Non desunt plures, & graves
tia asse- Doctores, qui absolute asserunt omnia privilegia modo dicto per Tridentinum revocata, modo habere vim etiam pro foro externo, eisque posse uti Regulares, ac si revocata non essent. Sic Henriquez *lib. 7. de Indulgentiis, cap. 24. & tractatu 1. de penitentia, cap. 6. num. 6.* Llamas in *method. parte prima, cap. 7. §. 6.* Rodriguez in *additionib. ad summam, tomo quarto, cap. 10 §. & in exposit. Bullæ Cruciatæ §. 5. num. 26.* Sorbus in *compend. privilegiorum, verb. processiones, §. an teneantur, & verbo interdictum num. 3.* citans Medinam, Peyrin. *tomo primo, privileg. const. 7. Pij V. §. 1. num. 2. N.*

Thomas à Jesu de *procuranda omnium gentium salute, libro secundo, capite 8.* Bruno Cassaing. *tractatu primo, cap. 6. propos. 6.* Augustinus de Bellis in *suo libello idioma Hispano conscripto, cujus titulus est, allegaciones en derecho.* Bassæus in *floribus Theolog. verb. Missæ, cap. 8. num. 9.* & probant suam sententiam: quia Pius V. in Bulla incipiente: *Etsi Mendicantium Ordines*, expedita 17. Julij 1567. Pontificatus sui anno 2. quæ habetur in Bullario Magno, & apud Rodriguez in suo Bullario, confirmat in favorem Regularium omnia privilegia Eorum, quæ erant per Tridentinum revocata, & si in contrarium dicas (quod certe dicendum est) Gregorium XIII. postea in Bulla incipiente: *In tanta rerum, & negotiorum mole, expedita Kalendis Martij, anno 1573.* Pontificatus Sui anno 5. revocasse illam Bullam Pij V. & omnia reduxisse ad terminos ipsius Concilij. § Dicunt primo Bullam Gregorij XIII. revocatoriam Bullæ Pij V. nullam habuisse vim: quia & si Pontifex intentum habuerit illam publicandi; nunquam tamen eam publicavit, etiam Romæ; quod probant ex eo, quod Doctissimus Navarrus in *Curia tunc temporis existens, id asseruit in Manuali Latin. cap. 27. in fine.* Quod etiam asserit Pater Donatus *tomo primo, tractatu 16. questione 8. numero 5.* § Secundo dicunt, quod licet Bulla Gregorij fuerit publicata; tamen postea idem Gregorius XIII. revocavit suam Bullam, confirmavitque privilegia Minorum, cum clausula derogatoria suæ ante dictæ Constitutionis,

T t nis,

nis, per Bullam expeditam die 25. Maij, anno 1575. quæ incipit: *Ex benigna*, confirmans privilegia omnia, tam vivæ voeis oracula, quam Bullata, tam per concessionem, quam per communicationem; motu proprio, & ex certa scientia. Quam Bullam adducit Rodriguez in suo Bullario, Bulla 1. hujus Pontificis.

Funda-
menta
prædi-
ctæ sen-
tentia
dissol-
vuntur.

132. Sed ex his fundamentis male probatur hæc sententia. Nam Bullam illam Gregorij XIII. revocatoriam Bullæ Pij V. constat esse publicatam Romæ, & affixam ad Valvas Basilicarum Principis Apostolorum, S. Joannis Lateranensis de Urbe, & in acie Campi-Floræ per Joannem, & Marcum Antonium Brutum Cursores ejusdem Pontificis; & fuit registrata per Cæsarem Secretarium, & fuit apposta inter alias Bullas Cameræ Apostolicæ, & habetur *romo secundo*, apud Cherubinum inter Bullas hujus Pontificis. Nec Auctoritas Navarri est in oppositum: nam non loquitur ibi de Bulla revocatoria Gregorij XIII. sed de alia Bulla ipsius Pij V. qua voluit moderate suam primam Bullam propter magnam inconvenientiam, præter suam spem, sequuta ex priori; & morte præventus non potuit illam edere, & publicare: & de hac loqui Navarri, ostendit Lezana tom. 2. cap. 1. numero 14. illius verbis ex professo adductis, N. Petrus ab Angelis in *specul privileg disp. 7. sect. 1. à num. 4.* Quare esse Publicatam dictam Bullam tenent Machado tom. 2. lib. 4. part. 6. tract. 10. document. 11. num. 4. Nicolaus Bravo in tract. *Monast. cap. 1.*

num. 9. Cherubin. in *compend. Bullar. tom. 2. const. 9. Gregorij XIII. col. 10.* Quaranta ad eandem Bullam. Diana 11. parte, tract. 2. resol. 6. Manuel Rodriguez qq. *regul. tom. 3. q. 74. art. 16.* Tambur. *de jure Abbat. tom. 1. disp. 17. q. 1. num. 16.* & alij communiter. Unde primus Author, qui sequutus est Navarri, eum male intellexit, & alij qui eum ut oves ovem, & aves avem sequuti sunt, etiam sunt manifeste decepti. § Nec secundum, quod hæc sententia pro se adducit, ei favet: nam Bulla illa secunda Greg. XIII. *Ex benigna*, non revocavit primam, *Intanta rerum mole*, quatenus favebat Tridentino, cum in ea addatur; *Quatenus sunt in usu, & sacris Canonibus, ac decretis sacri Concilij Tridentini non adversantur*: ut videre est apud Rodriguez in Bullario, & apud Cherubin. loco citato, ubi de verbo ad verbum adducitur talis Bulla.

134. Melius tamen probaretur illa sententia ex Bulla Gregorij XIII. expedita 11. Februarij anno 1582. apud Rodriguez in Bullario, Bulla 23. Gregorij XIII. qua ex motu proprio, certa scientia, & de Apostolicæ plenitudine Potestatis confirmavit omnia privilegia Societatis Jesu, facultates, exemptiones, immunitates, gratias, & indulta, ab omnibus suis Prædecessoribus concessa, qualiacumque sint, & ea omnia, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur pro expressis haberi voluit, & nullam clausulam restrictivam apposuit, nec ex non usu, nec ex revocatione, aut contrarietate ad Concilium Tridentinum, eis derogari decrevit; quæ fuit maxima

Duplex
specialis
Bulla ad-
ducitur
in favo-
rem præ-
dictæ sen-
tentia.

maxima concessio, qua alia Religiones communicantes cum Societate, fruuntur. § Vel ex alia Bulla Gregorij XIV. expedita 24. Septemb. anno 1591. Camaldulensibus concessa. Ubi in §. 11. communicat eis omnia, & singula privilegia cujuscumque Ordinis, & Congregationis tam viatorum, quam mulierum Regularibus quomodolibet concessa, & concedenda: etiam si talia sint, vel fuerint, quæ specialem, & individua requirant mentionem, seu in presentibus de verbo ad verbum insertionem, seu particularem expressionem petant, & addit: *Eis Authoritate, & tenore perpetuo communicamus, extendimus, & concedimus aequè, & pariformiter, & absque ulla penitus differentia (perinde ac si illis, & eorum singulis personaliter, & specialiter, & expresse, ac nominatim, nec non ad instar concessa essent) uti, frui, potiri libere, & licite posse, & valere.* Et nullam apponit restrictionem non usus, nec decretorum Tridentini; sed potius §. 15. in derogatoriis derogatoriarum derogat omnibus, & quibuscumque contrariis, sub quibuscumque clausulis, tenoribus, & verbis, à suis Prædecessoribus emanata; etiam si de verbo ad verbum essent inferenda ad sui revocationem, quæ fuit maxima concessio, & videtur dictæ sententiæ optulari, sic discurrendo.

Ex dictis Bullis de ducitur ratiocinium. 135. Quia quoties in Decretis Pontificum confirmantibus, vel communicantibus omnia, & singula privilegia, à Suis Prædecessoribus emanata, non apponitur clausula:

*Quatenus non contrariantur Concilio Tridentino, est probabilissimum illud revocare, quatenus est revocativum privilegiorum, seu quatenus illis obfistit, uti doctè probat Franciscus Samaria Samuellius tom. 1. de elect. Canon. tractatu 1. controvers. 11. num. 9. & 10. Hieronym. Garcia in Politic. Regul. tom. 1. tractatu 8. diff. 4. dub. 4. num. 6. Bonacin. tom. 1. disputat. 2. de excommunic. quest. 5. punct. 2. num. 8. Barbof. in collectan. Concilij session. 25. cap. 21. de reformat. Quia respectu Tridentini reservavit sibi Pontifex auctoritatem ad illud revocandum, vel contra illud aliquid decernendum. Ideoque si non exprimit se nolle derogare Tridentino per clausulam: *Quatenus Tridentino non adversantur, in concessionibus, & confirmationibus illi contrariis, censetur velle derogare illi: quia quando non vult, per dictam clausulam, illud exprimit: ob quam rationem frequentissime ponunt Pontifices dictam clausulam, quando nolunt in suis concessionibus Tridentino derogare, ut pluribus adductis eorum Bullis, & exemplis, late probat N. Petrus ab Angelis in specul. privileg. disput. 7. sect. 2. per totam.* Sed in duabus Bullis adductis, confirmant, & concedunt omnia, & singula privilegia, eaque de novo communicant, cum extensionibus, & ampliationibus numero præcedenti recensitis; sine eo, quod apponant clausulam: *quatenus Tridentino non adversantur*, ut ibidem vidimus: ergo videntur confirmare, & innovare omnia privilegia*

confirmata à Clemeate VIII. Urbano VIII. & à Sacra Congreg. Trident. Nam Declaratio Pij V. circa *sessio- nis 22. cap. 9.* videlicet, quod *saculares* possint audire Missas, & conciones in Ecclesiis Regularium diebus festivis, fuit confirmata à Clemente VIII. ut refert Hieronym. Rodriguez *resolut. 25. num. 5.* & ab Urbano VIII. anno 1625. Et Declaratio illa circa *sessio- nis 23. c. 15. & sessio- nis 25. cap. 10.* quod Confessarij Monialium Exemptarum non examinentur ab Ordinario, confirmata fuit à Sacra Congregat. Trident. ut refert Barbosa *in remiss. ad cap. 10. sess. 25.* & declaratio illa circa *sess. 5. cap. 2.* Quod concionatores ad prædicandum in propriis Ecclesiis non sunt examinandi ad Ordinario, fuit confirmata à Sacra Congregatione, prout refert Reginaldus *lib. 18. n. 123.* & Declaratio illa, *circa sess. 25. cap. 5.* quod Episcopus non possit dare licentiam, ad ingrediendum in Exemptarum monasteria Monialium, confirmata fuit ab Eadem Sacra Congregatione, ut inquit Barbosa, *ad sessionis 25. cap. 5. Tridentini.* Ac denique Declaratio *circa sessionis 25. cap. 13.* quod quarta funeralis non intelligatur, nisi de illo quod affertur, fuit etiam confirmata à Sacra Congregatione, ut multi asserunt, & suo loco dicemus; & sic de quibusdam aliis Declarationibus, de quibus multoties toto hoc tractatu dicemus.

Pro foro
conscien-
tiæ pos-
sunt Re-

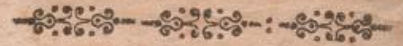
138. Dicendum est secundo, posse Regulares pro foro conscientie uti omnibus privilegiis à Tridentino revocatis, & à Pio V. confirmatis,

adhuc stante Bulla Gregorij XIII. revocatoria constitutionis Pii V. & omnium privilegiorum, quæ Tridentino advesantur. Probatur conclusio primo: Quia Gregorius XIII. in illa Bulla loquitur de privilegiis confirmatis à Pio V. contra disposita, & ordinata in Tridentino; non utcumque, sed prout ex illis litigia, & perturbationes inter Religiosos, & Episcopos in foro externo poterant exoriri, ut evidenter patet ex præmio dictæ Constitutionis (ex quo ut diximus, mentem Principis concedentis privilegium, vel legem statutentis maxime venari debemus) ubi sic ait: *Demum animadvertens, quod ea omnia multis dubitationibus involuta, magnisque difficultatibus obstructa, multas, magnasque dissensiones, & altercationes, & lites inter Prædictos locorum Ordinarios, & Fratrum ipsorum Ordines, non sine gravi Divini cultus, & animarum detrimento, ac populorum scandalo concitaverint;* &c. § Secundo probatur ex vivæ vocis oraculo Pij V. relato à Rodriguez *tom. 2. Bullar. ad finem Bullæ Pij V. & in compend. Societ. titul. de Concil. Trident. §. 3. sub anno 1566.* in quo Minoribus concedit, ut uti possint omnibus Suis privilegiis etiam revocatis à Tridentino, pro foro conscientie tantum. Quod privilegium, per communicationem extenditur ad alios Ordines; nec revocatum fuit hoc oraculum per Bullam illam revocatoriam Gregorij XIII. eo quod ibi solum loquitur de privilegiis, non de oraculis, & ut diximus supra, (& est sententia Innocentij in *cap. constituimus, num. 2. Lezan. tom. 1.*

regulares
uti privi-
legiis à
Tridentino
revocatis.

cap. 3. num. 21. Peyrin. tom. 1. privileg. ad constitut. 17. Julij II.) licet in favorabilibus oracula, nomine privilegiorum veniant, non tamen in odiosis, aut revocationibus, nisi de eis expressa mentio fiat: & quamquam omnia oracula à Gregorio XV. & Urbano VIII. amplissima revocatione oraculorum, revocata fuerint; nihilominus non obest modò dictis, jam enim inuimus tract. 16. c. 3. num. 53. & 59. & latius cap. sequenti agentes de revocatione oraculorum; & dicemus non esse intelligendam de oraculis, quorum usus pro foro externo nullam perturbationem aut inquietudinem generat. Quare conclusionem nostram ex his, & aliis fundamentis deductam tenent Pater Hinojosa in director. decis. Regul. verb. confirmatio gratia decis. 4. Henriquez lib. 7. de indulgentiis, cap. 4. num. 8. Antonius à Spiritu sancto in direct. Regular. tract. 1. disput. 1. num. 118. Rodriguez quest. Regular. tom. 3. quest. 15. art. 6. Petrus ab Angelis in specul. privileg. disp. 6. sect. 3. à num. 5. Sanchez in summa, tom. 2. lib. 5. cap. 4. num. 16. Leander à Murcia Capuccinus quest. 19. super Regul. ad cap. 6. Regul. num. 33. Vega in sum. 4. part. cas. 38. Joannes Præposit. tertia parte, q. 83 art. 3. num. 151. Bartholomæus à Sancto Fausto in thesaur. Relig. lib. 5. quest. 167. num. 2. & probabilem dicit Portel. in dubijs Regul. verb. privileg. num. 64. & Diana 3. part. tract. 2. de dubijs Regul. resolut. 59. licet pro opposita sententia non desint plures, & graves Aucthores ei patrocinantes.

PUNCTUM IX.

An duret privilegium post mortem comedentis, aut privilegiati?

139. **P**RO intelligentia eorum, quæ in hoc puncto dicenda sunt, explicare prius oportet tria; ex quorum notitia, maximè hujus materię cognitio dependet. Nimirum quid sit *rescriptum gratia, & justitia*? Quid sit *rem esse integram, & esse inceptam*? Quid sit *gratia facta, & gratia facienda*? Igitur *rescriptum justitia*, est privilegium, vel potestas, quæ datur ad exercendos actus justitiæ, sive civilis, sive criminalis: ut facultas cognoscendi de tali causa, exercendi jurisdictionem in foro conscientia, &c. *Rescriptum gratia*, quando aliquid indulget gratosè conferendum: ut ad dispensandum, & absolvendum, & sic ex parte actuum, ad quos datur rescriptum, in gratia, & justitiæ rescriptum bipartitur. Sanchez lib. 8. de matrim. disputatione 28. à numero octavo, Palauus tomo primo, tractatu 3. disputatione 4. punct. 16. §. 1. à num. 1.

140. In rescriptis justitiæ, quando iudex incepit uti jurisdictione sibi data, dicitur *res incepta*: ut si assignavit locum iudicij, nominavit Notarium, testes percipere cœpit, litteras redigere in publica forma; quia tunc iudicatio *integra* non est, sed potius *cepta*, cap. licet undique, de officio delegati, cap. si à subdelegat. eod. tit. in 6. Et hoc

Quid sit
rescriptum
gratia, &
justitiæ!

Quando
dicitur
res in-
cepta
quæ
do incep-